

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

SPECYFIKACJE TECHNICZNE

**NAZWA OBIEKTU : MODERNIZACJA DROGI DOJAZDOWEJ DO
DO GRUNTÓW ROLNYCH W SOŁECTWIE
KAMIENICA POLSKA UL. MAGAZYNOWA**

**INWESTOR : GMINA KAMIENICA POLSKA
ul. M. KONOPNICKIEJ 12**

Opracował : Stanisław Smalec

Częstochowa . 05 . 2008 r

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

Niniejsze ustalenia Specyfikacji Technicznej (ST) odnoszą się do wymagań wspólnych dla poszczególnych wymagań technicznych dotyczących wykonania i odbioru robót. Wymagania ogólne dotyczą wszystkich rodzajów robót wykonywanych w ramach realizacji projektu.

Podział szczegółowy według Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)

Grupa robót: 45200000-9 (roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej)

Klasa robót: 45230000-8 (prace budowlane dot. budowy dróg)

Kategoria: 45233000-9 (prace budowlane, fundamentowe, oraz powierzchniowe dróg)

45233100-6 (drogowe prace budowlane)

Definicje pojęć

1. Budowla drogowa - obiekt budowlany nie będący budynkiem stanowiący całość techniczno - użytkową /drogę/ albo jego część stanowiąca odrębny element konstrukcyjny lub technologiczny /obiekt mostowy, korpus ziemny drogowy itp./
2. Chodnik - wyznaczony pas terenu przy jezdni lub odsunięty przeznaczony do ruchu pieszych i odpowiednio utwardzony.
3. Dokumentacja projektowa - zatwierdzone przez Inwestora obiektyw, opisy wraz z wymaganymi uzgodnieniami. przekazane Wykonawcy. niezbędne do jednoznacznego określenia parametrów technicznych oraz sposobu wykonania zadania budowlanego lub jego elementów stanowiące integralną część kontraktu.
4. Droga - wydzielony pas terenu przeznaczony do ruchu lub postoju pojazdów, oraz ruchu pieszych wraz z wszelkimi urządzeniami technicznymi związanymi z prowadzeniem i zabezpieczeniem ruchu.
5. Dziennik budowy - opatrzony pieczęcią Inwestora zeszyt z ponumerowanymi stronami, służący do notowania wydarzeń zaistniałych w czasie realizacji zadania budowlanego, rejestrowania dokonanych odbiorów robót, przekazywania poleceń innej korespondencji technicznej pomiędzy Inspektorem Nadzoru Wykonawca i Projektantem.
6. Jezdnia - część korony drogi przeznaczona do ruchu pojazdów.
7. Kierownik budowy - osoba wyznaczona przez Wykonawcę, upoważniona do kierowania robotami i do występowania w jego imieniu w sprawach realizacji kontraktu.
8. Korona drogi - jezdnie z poboczami i chodnikami, zatokami, pasami awaryjnymi i pasami dzielącymi jezdnie.
9. Konstrukcja nawierzchni - układ warstw nawierzchni wraz ze sposobem ich połączenia.
10. Konstrukcja nawierzchni - część składowa obiektu inżynierskiego przeznaczona do Pr przejęcia i przeniesienia obciążeń użytkowych i stałych na podpory projektu.
11. Kontrakt - zbiór dokumentów określających prawne, techniczne i ekonomiczne prawa i obowiązki Inwestora i Wykonawcy, zaakceptowane umową podpisaną przez obie strony.
12. Korpus drogowy - nasyp lub ta część wykopu, która jest ograniczona koroną drogi i skarpami rowu.
13. Koryto - element uformowany w korpusie drogowym w celu ułożenia w nim

nawierzchni.

14. Księga obmiaru - dokument budowy, w którym dokonuje się okresowych wyliczeń i zestawień wykonanych robót w układzie asortymentowym zgodnie z kosztorysem.
15. Materiały - wszelkie tworzywa niezbędne do wykonania robót, zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacjami zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.
16. Nawierzchnia - warstwa lub zespół warstw służących do przejmowania i rozkładania obciążeń od ruchu na podłoże gruntowe i zapewniających dogodne warunki do ruchu.
  - a) Warstwa ściernalna - wierzchnia warstwa nawierzchni poddana bezpośrednio oddziaływaniom ruchu i czynników atmosferycznych.
  - b) Warstwa wiążąca - warstwa znajdująca się między warstwą ściernalną a podbudową, zapewniająca lepsze rozłożenie naprężeń w nawierzchni i przekazywania ich na podbudowę.
  - c) Warstwa wyrównawcza - warstwa służąca do wyrównania nierówności istniejącej podbudowy lub nawierzchni.
  - d) Podbudowa - dolna część nawierzchni służąca do przenoszenia obciążeń od ruchu na podłoże. Może ona składać się z podbudowy zasadniczej i podbudowy pomocniczej.
  - e) Podbudowa zasadnicza - górna część podbudowy spełniająca funkcje nośne w konstrukcji nawierzchni. Może ona składać się z jednej lub dwóch warstw.
  - f) podbudowa pomocnicza - dolna część podbudowy spełniająca obok funkcji nośnych funkcję zabezpieczenia nawierzchni przed działaniem wody, mrozu i przenikaniem cząstek podłoża. Może zawierać warstwę mrozoochronną, odsączającą lub odcinającą.
  - g) warstwa odsączająca - warstwa służąca do odprowadzenia wody przedostającej się do podłoża, h) warstwa odcinająca - warstwa stosowana w celu uniemożliwienia przenikania drobnych cząstek gruntu do warstwy nawierzchni leżącej powyżej.
17. Odbiór - ocena robót wykonanych przez Wykonawcę.
18. Pas drogowy - wydzielony liniami rozgraniczającymi pas terenu przeznaczony do umieszczenia w nim drogi i urządzeń drogowych a także urządzeń chroniących ludzi i środowisko przed uciążliwościami powodowanymi przez ruch na drodze.
19. Pobocze - część korony drogi przeznaczona do chwilowego zatrzymywania się pojazdów, umieszczenia urządzeń bezpieczeństwa ruchu i wykorzystywania dla pieszych, służąca jednocześnie do bocznego oparcia konstrukcji nawierzchni.
20. Podłoże - grunt rodzimy lub nasypowy, leżący pod nawierzchnią do głębokości przemarzania.
21. Podłoże ulepszone - wierzchnia warstwa podłoża, leżąca bezpośrednio pod nawierzchnią, ulepszona w celu umożliwienia przejęcia ruchu budowlanego i właściwego wykonania nawierzchni.
22. Projektant - uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem dokumentacji projektowej.
23. Przedmiar robót - część składowa dokumentacji projektowej zawierająca szczegółowe wyliczenia przewidzianych do realizacji robót.
24. Przepust - obiekt mostowy służący do przekroczenia wodnych cieków, bez przerywania ciągłości nasypu.
25. Przeszkoda naturalna - element środowiska naturalnego, stanowiący przeszkodę w realizacji zadania inwestycyjnego.

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

26. Przeszkoda sztuczna - dzieło ludzkie, stanowiące utrudnienie w realizacji zadania inwestycyjnego (np. droga, kolej, rurociagi itp.).
27. Roboty - wszystkie czynności i usługi mające na celu zapewnienie prawidłowego oraz terminowego zakończenia realizacji zadania budowlanego lub ułatwiającej realizację, w tym również dostarczenie robocizny, materiałów i sprzętu.
28. Specyfikacja techniczna - zbiór obowiązujących, wytycznych i wymagań określających warunki i sposoby wykonania robót, kontroli oraz zasady odbiorów i sposoby płatności, opracowanych dla realizacji konkretnego zadania budowlanego lub jego elementu, stanowiąca integralną część kontraktu.
29. Sprzęt - wszystkie maszyny, środki transportu i drobny sprzęt z urządzeniami do konserwacji i obsługi, potrzebne do prawidłowego prowadzenia budowy.
30. Szerokość obiektu - całkowita szerokość mierzona po prostopadłej do osi podłużnej w danym jej punkcie między skrajnymi gzymsami.
31. Wykonawca - osoba prawna lub fizyczna, której oferta na wykonanie zadania budowlanego lub robót na warunkach określonych w kontrakcie inwestor przyjął, albo legalni następcy tej osoby.
32. Zadanie budowlane - część przedsięwzięcia budowlanego, stanowiąca odrębną całość konstrukcyjną lub technologiczną, zdolna do samodzielnego spełnienia przewidywanych funkcji techniczno - użytkowych. Zadanie może polegać na wykonaniu robót związanych z budową budowli drogowej lub jej elementu

I CZĘŚĆ OGÓLNA ,

1. Zakres stosowania specyfikacji technicznych

1.1. Nazwa zadania

Przebudowa drogi dojazdowej do pól w sołectwie Kamienica Polska , ul. Magazynowa.
Lokalizacja inwestycji: gmina Kamienica Polska , powiat częstochowski, województwo śląskie

1.2. Przedmiot, zakres robót i zakres stosowania ST

Przedmiotem niniejszej Specyfikacji Technicznej (ST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót drogowych związanych z modernizacją drogi. ST zawiera zbiory wymagań, które są niezbędne do określenia standardu i jakości wykonania robót, w zakresie sposobu wykonania robót budowlanych, właściwości wyrobów budowlanych oraz oceny prawidłowości wykonania poszczególnych robót.

Zakres stosowania Specyfikacji Technicznej]

Specyfikacja techniczna stosowana jest jako dokument przetargowy i kontraktowy przy projektowaniu, zlecaniu i realizacji robót budowlanych wymienionych w niniejszym punkcie

Zakres robót objętych specyfikacją techniczną

Przedmiotem zamówienia jest modernizacja drogi dojazdowej do pól o długości 1060 m. szerokości jezdni 5,00 m.

W skład obiektu wchodzi:

- Nawierzchnia - mieszanka mineralno asfaltowa – warstwa ścieralna gr. 4 cm
- podbudowa z niesortu 0/31,5 mm gr. 3 cm
- dwustronne pobocza o szer. 0,50 m.

1.3. Przekazanie Budowy

Zamawiający prześle Budowę wraz z porozumieniami prawnymi i administracyjnymi niezbędnymi do przeprowadzenia Robót. Dziennikiem Budowy, jednym egzemplarzem Dokumentacji Projektowej i 1 egzemplarzem Specyfikacji Technicznej w terminie określonym w Umowie na wykonanie Robót.

W czasie budowy Wykonawca będzie odpowiadał za utrzymanie wszystkich punktów pomiarowych oraz punktów odniesienia związanych z wykonaniem Robót oraz zobowiąże się odbudować punkty, które zostały uszkodzone lub zniszczone w trakcie realizacji Robót.

1.4. Dokumentacja Projektowa

1.4.1. Wykaz Dokumentacji Projektowej zawartej w Dokumentach Przetargowych

Dokumenty przetargowe dla wszystkich wykonawców powinny składać się z:

- przedmiaru
- specyfikacji technicznej
- opisów technicznych

Dokumentacja Projektowa zawierająca wszystkie rysunki, obliczenia oraz inne dokumenty niezbędne do realizacji warunków umowy będzie udostępniona wszystkim Oferentom w okresie przygotowywania ofert przetargowych w Urzędzie Gminy Kamienica Polska.

1.4.2. Wykaz Dokumentacji Projektowej, która powinna zostać przekazana Wykonawcy po przyznaniu Umowy:

Po przyznaniu Umowy, Wykonawca otrzyma od Zamawiającego jeden kompletny egzemplarz Dokumentacji Projektowej

1.4.3. Wykaz Dokumentacji Projektowej, która Wykonawca opracuje we własnym zakresie w ramach Ceny Ofertowej.

1. Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
2. Projekt organizacji i harmonogram robót:
  - kolejność wykonywania robót;
  - zakres i metoda przeprowadzania prób i badań;
  - zestawienie koniecznych badań w trakcie wykonywania robót;
  - zestawienie koniecznych badań powykonawczych.
3. Dokumentacje powykonawcza i inwentaryzacje geodezyjną powykonawcza Robót opracowaną na aktualnym planie sytuacyjno-wysokościowym;

1. 5. Zgodność Dokumentacji Projektowej ze Specyfikacjami Technicznymi

Dokumentacja Projektowa, Specyfikacje Techniczne (ST) oraz wszystkie dodatkowe dokumenty przedłożone Wykonawcy przez Zamawiającego, stanowią część Umowy; wymagania określone w jednym dokumencie, który stanowi część Umowy, są dla Wykonawcy tak samo obowiązujące, jak gdyby były zawarte w całej dokumentacji.

Jak stanowią Warunki Umowy, w przypadku zaistnienia rozbieżności pomiędzy dokumentami powinny być one interpretowane w kolejności w jakiej były zatwierdzane.

Wykonawca nie może czerpać korzyści z tytułu błędów lub przeoczeń znajdujących się w Dokumentach Umownych i w przypadku ich odkrycia winien natychmiast o tym powiadomić Inspektora nadzoru, który zadecyduje o wprowadzeniu odpowiednich zmian lub poprawek. Wymiary opisane na piśmie mają pierwszeństwo przed wymiarami wyliczonymi na podstawie Rysunków.

Wszystkie materiały oraz wykonanie Robót powinny być zgodne z Dokumentacją Projektową i Specyfikacjami Technicznymi.

Należy stosować się do wymagań projektowych zawartych w Dokumentach Projektowych oraz Specyfikacjach Technicznych. Odstępstwa od tych wymagań są możliwe pod warunkiem, że znajdują się one w ramach określonych poziomów dopuszczalności.

Parametry materiałów oraz wykonania Robót powinny być jednolite i zgodne z wymaganiami Specyfikacji Technicznych.

Jeżeli materiały oraz wykonanie robót nie w pełni odpowiadają wymaganiom Dokumentacji Projektowej i Specyfikacji Technicznych, obniżając tym samym jakość Robót. Wykonawca na własny koszt wymieni tego rodzaju materiał oraz wykona niezbędne poprawki.

1.6. Bezpieczeństwo robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za organizację Budowy.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za utrzymanie publicznego ruchu drogowego przez cały czas trwania Robót do dnia ich zakończenia oraz końcowego odbioru.

Wykonawca będzie stosował opracowany przez Zamawiającego projekt organizacji ruchu - zatwierdzony wcześniej przez Inspektora Nadzoru.

W celu zapewnienia ruchu kołowego i pieszych. Wykonawca wykona na czas trwania Robót

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

objazdy, a także dostarczy i utrzyma wszystkie urządzenia służące tymczasowemu zabezpieczeniu Robót takie jak ogrodzenia, znaki ostrzegawcze, urządzenia sygnalizacyjne. Koszt wykonania objazdów nie stanowi przedmiotu odrębnych rozliczeń finansowych i powinien zostać uwzględniony w Cenie Kontraktowej.

Przez cały czas trwania Robót, Wykonawca zapewni dobrą widoczność tym ogrodzeniom oraz znakom, dla których jest to niezbędne ze względów bezpieczeństwa. Wszystkie znaki, ogrodzenia oraz urządzenia do wykonania zabezpieczeń, muszą zostać zatwierdzone przez Inspektora nadzoru. Rozpoczęcie Robót zostanie ogłoszone przez Wykonawcę publicznie i w sposób uzgodniony z Inspektorem nadzoru oraz za pośrednictwem zamontowanych w miejscach i w ilości określonej przez inspektora nadzoru tablic informacyjnych o treści przez niego zatwierdzonej. Wykonawca pozostawi tablice informacyjne przez cały okres trwania robót. Koszt zabezpieczenia budowy nie podlega odrębnym rozliczeniom finansowym i winien być uwzględniony w Cenie Kontraktowej. Wykonawca ma obowiązek zabezpieczyć Budowę na czas trwania robót do dnia ich zakończenia i końcowego odbioru. Wykonawca dostarczy, zamontuje oraz utrzyma urządzenia służące wykonaniu tymczasowych zabezpieczeń takie jak: ogrodzenia, poręczce, światła, urządzenia sygnalizacyjne, znaki ostrzegawcze, straż oraz inne rodzaje wykonania zabezpieczenia Robót, zapewnienia wygody publicznej, etc.

1.7. Ochrona środowiska w czasie wykonywania Robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia Robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego.

W okresie trwania budowy i wykańczania Robót, Wykonawca będzie:

- a) utrzymywać Teren Budowy i wykopy w stanie bez wody stojącej,
- b) podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół Terenu Budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej, i innych, a wynikających ze skażenia, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania. Stosując się do tych wymagań będzie miał szczególny wzgląd na:
  - 1) Lokalizację baz, warsztatów, magazynów, składowisk i dróg dojazdowych.
  - 2) Środki ostrożności i zabezpieczenie przed:
    - a/ zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami lub substancjami toksycznymi.
    - b/zanieczyszczenie powietrza pyłami i gazami,
    - c/możliwością powstania pożaru,

1.8. Ochrona przeciwpożarowa

Wykonawca będzie przestrzegać przepisów ochrony przeciwpożarowej.

Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany przez odpowiednie przepisy, na terenie baz produkcyjnych, w pomieszczeniach biurowych mieszkalnych i magazynach oraz w maszynach i pojazdach.

Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji Robót albo przez personel Wykonawcy.

1.9. Materiały szkodliwe dla otoczenia

Materiały, które w sposób trwały są szkodliwe dla otoczenia, nie będą dopuszczone do użycia. Nie dopuszcza się użycia materiałów wywołujących szkodliwe promieniowanie o stężeniu większym od dopuszczalnego, określonego odpowiednimi przepisami.

Wszelkie materiały odpadowe użyte do Robót, będą miały świadectwa dopuszczenia, wydane przez uprawnioną jednostkę, jednoznacznie określające brak szkodliwego oddziaływania tych materiałów na środowisko.

Materiały, które są szkodliwe dla otoczenia tylko w czasie robót, a po zakończeniu Robót ich szkodliwość zanika (np. materiały pyłaste) mogą być użyte pod warunkiem przestrzegania wymagań technologicznych wbudowania. Jeżeli wymagają tego odpowiednie przepisy.

Zamawiający powinien otrzymać zgodę na użycie tych materiałów od właściwych organów administracji państwowej.

Jeżeli Wykonawca użył materiałów szkodliwych dla otoczenia zgodnie ze Specyfikacjami a ich użycie spowodowało jakiekolwiek zagrożenie środowiska, to konsekwencje tego poniesie Wykonawca.

1.10. Ochrona własności publicznej i prywatnej

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. oraz uzyska od odpowiednich władz będących właścicielami tych urządzeń potwierdzenie informacji dostarczonych mu przez Zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.

Wykonawca zobowiązany jest umieścić w swoim harmonogramie rezerwę czasową dla wszelkiego rodzaju Robót, które mają być wykonane w zakresie przełożenia instalacji i urządzeń podziemnych na Terenie Budowy i powiadomi Inspektora nadzoru i władze lokalne o zamiarze rozpoczęcia Robót. O fakcie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie powiadomi Inspektora nadzoru i zainteresowane władze oraz będzie z nimi współpracował, dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonaniu napraw. Wykonawca będzie odpowiadać za wszelkie spowodowane przez jego działania uszkodzenia instalacji na powierzchni ziemi i urządzeń podziemnych wykazanych w dokumentach dostarczonych mu przez Zamawiającego.

Personel odpowiedzialny za wykonanie Robót w pobliżu istniejących urządzeń podziemnych będzie pamiętał o wymogu powiadomienia operatorów istniejących urządzeń podziemnych o zamiarze prowadzenia Robót w ich pobliżu, jak również o opłaconym nadzorze przedstawicieli operatorów tych urządzeń.

1.11. Objazdy, Przejazdy i Organizacja Ruchu

Koszt wybudowania objazdów /przejazdów/ i organizacji ruchu obejmuje:

a/ opłaty / dzierżawy terenu;

b/ przygotowanie terenu;

c konstrukcje tymczasowych nawierzchni, ramp, chodników, krawężników, oznakowań i drenażu;

d tymczasowe przebudowy urządzeń obcych.

Koszt utrzymania objazdów/przejazdów i organizacji ruchu obejmuje:

a oczyszczenie, przestawienie, przykrycie i usunięcie tymczasowych oznakowań pionowych, poziomych, barier i świateł;

b/utrzymanie płynności ruchu publicznego.

Koszt likwidacji objazdów/przejazdów i organizacji ruchu obejmuje:

a/ usunięcie wybudowanych materiałów i oznakowań;

b/ doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego.

1.12. Ograniczenie obciążeń osi pojazdów

Pojazdy lub ładunki powodujące nadmierne obciążenie osiowe nie będą dopuszczone na świeżo ukończony fragmenty budowy i Wykonawca będzie odpowiedzialny za naprawę wszelkich Robót w ten sposób uszkodzonych, zgodnie z poleceniami Inspektora nadzoru.

1.13. Zabezpieczenie Robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za zabezpieczenie Robót, wszystkich materiałów i urządzeń wykorzystywanych do budowy od dnia przekazania Budowy do daty wydania Protokołu Odbioru Końcowego przez Zamawiającego - Inspektora nadzoru.

Wykonawca odpowiada za utrzymanie Robót do chwili ich Odbioru Końcowego. Każdy odcinek Robót powinien być utrzymany w zadawalający pod względem technicznym sposób przez cały okres trwania Robót, aż do momentu wydania Protokołu Odbioru Końcowego. Inspektor nadzoru może zarządzić wstrzymanie Robót i podjąć wszelkie działania jakie uzna za niezbędne jeżeli Wykonawca nie dostosuje się w ciągu 24 godzin do jego poleceń dotyczących należytej dbałości o stan Robót i ich zabezpieczenie.

1.14. Zgodność z prawem i innymi przepisami

Wykonawca zobowiązany jest znać i stosować w czasie wykonywania Robót wszystkie przepisy administracji państwowej i regionalnej, a także inne ustawowe regulacje i wytyczne dotyczące Robót. Wykonawca będzie przestrzegał praw patentowych i zobowiąże się stosować do wszystkich prawnych wymagań dotyczących używania opatentowanych urządzeń i wykorzystywania opatentowanych metod oraz zobowiąże się na bieżąco informować Inżyniera o podejmowanych przez siebie działaniach, poprzez przedstawienie mu kopii pozwoleń i właściwych dokumentów.

1.15. Równoważność norm i zbiorów przepisów prawnych

Gdziekolwiek w Umowie powołane są konkretne normy lub przepisy, które spełniać mają materiały, wyposażenie, sprzęt i inne dostarczone towary oraz wykonane i zbadane roboty, będą obowiązywać postanowienia najnowszego wydania lub poprawionego wydania powołanych norm i przepisów. W przypadku gdy powołane normy i przepisy są państwowe lub odnoszą się do konkretnego kraju lub regionu, mogą być również stosowane inne odpowiednie normy zapewniające zasadniczo równy lub wyższy poziom wykonania niż powołane normy i przepisy pod warunkiem ich uprzedniego sprawdzenia i pisemnego zatwierdzenia przez Inspektora nadzoru. Różnice pomiędzy powołanymi normami, a ich proponowanymi zamiennikami muszą być dokładnie opisane przez Wykonawcę i przedłożone Inspektorowi nadzoru co najmniej na 28 dni przed datą oczekiwanego przez Wykonawcę zatwierdzenia ich przez Inspektora nadzoru. W przypadku, kiedy Inspektor nadzoru stwierdzi, że proponowane zmiany nie zapewniają zasadniczo równego lub wyższego poziomu wykonania. Wykonawca zastosuje się do norm powołanych w dokumentach.

2. Materiały

2.1. Materiały niezgodne ze Specyfikacjami Technicznymi

Wykonawca usunie z terenu Budowy lub umieści w miejscu wskazanym przez inspektora nadzoru materiały, które nie odpowiadają wymaganiom Specyfikacji Technicznych. Jeżeli inspektor nadzoru wyrazi zgodę na wykorzystanie tego rodzaju materiałów do Robót innych, aniżeli tych, do wykonania których były pierwotnie wyznaczone, koszt użycia materiałów do tej części robót będzie odpowiednio przez niego zweryfikowany.

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

Każda część robót wykonana przy użyciu materiałów, które nie zostały sprawdzone przez inspektora nadzoru lub przez niego zatwierdzone, będzie realizowana na własne ryzyko Wykonawcy. Wykonawca powinien mieć świadomość, że wykonana w ten sposób część Robót, może nie zostać zaakceptowana, a należne za nią płatności wstrzymane.

2.2. Przechowywanie i składowanie materiałów

Wykonawca, zapewni aby tymczasowo składowane materiały, do czasu gdy będą one potrzebne do Robót, - były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwość do Robót i były dostępne do kontroli przez inspektora.

Miejsca czasowego składowania będą zlokalizowane w obrębie Terenu Budowy w/ miejscach uzgodnionych z Inspektorem nadzoru lub poza Terenem Budowy w miejscach zorganizowanych przez Wykonawcę.

2.3. Wariantowe stosowanie materiałów

Jeśli Dokumentacja Projektowa lub ST przewidują możliwość wariantowego zastosowania rodzaju materiału w wykonywanych Robotach, Wykonawca powiadomi Inspektora nadzoru o swoim zamiarze co najmniej 2 tygodnie przed użyciem materiału, albo w okresie dłuższym, jeśli będzie to wymagane dla badań prowadzonych przez Inspektora nadzoru. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniany bez zgody Inspektora nadzoru.

3. Wykonanie robót

3.1. Ogólne zasady wykonywania Robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie Robót zgodnie z Umową oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych Robót, za ich zgodność z Dokumentacją Projektową, wymaganiami ST, PZJ, projektu organizacji Robót oraz poleceniami Inspektora nadzoru.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie w planie i wyznaczenie wysokości wszystkich elementów robót zgodnie z wymiarami i rzędnymi określonymi w Dokumentacji Projektowej lub przekazanymi na piśmie przez Inspektora nadzoru.

Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wyznaczeniu Robót zostaną, jeśli wymagać będzie tego Inspektor nadzoru, poprawione przez Wykonawcę na własny koszt. Sprawdzenie wytyczenia Robót lub zaznaczenia wysokości przez Inspektora nadzoru, nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za ich dokładność. Decyzje Inspektora nadzoru dotyczące akceptacji lub odrzucenia, materiałów i elementów Robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w Umowie. Dokumentacji Projektowej i w ST, a także w normach i wytycznych. Przy podejmowaniu decyzji Inspektor nadzoru uwzględni wyniki badań materiałów i Robót, rozrzuty normalnie występujące przy produkcji i przy badaniach materiałów, doświadczenia z przeszłości, wyniki badań naukowych oraz inne czynniki wpływające na rozważaną kwestię. Polecenia Inspektora nadzoru będą wykonywane nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, po ich otrzymaniu przez Wykonawcę, pod groźbą zatrzymania Robót. Skutki finansowe z tego tytułu ponosi Wykonawca.

4. Kontrola jakości robót

4.1. Zasady kontroli jakości Robót

Celem kontroli Robót będzie takie sterowanie ich przygotowaniem i wykonaniem, aby osiągnąć założoną jakość Robót.

Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę Robót i jakości materiałów. Wykonawca zapewni odpowiedni system kontroli włączając personel, laboratorium, sprzęt, zaopatrzenie i wszystkie urządzenia niezbędne do pobierania próbek, badań materiałów.

Przed zatwierdzeniem systemu kontroli Inspektor nadzoru może zażądać od Wykonawcy przeprowadzenia badań w celu zademonstrowania, że poziom ich wykonania jest zadawalający.

Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz Robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że Roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w Dokumentacji Projektowej i ST.

Minimalne wymagania co do zakresu badań i ich częstotliwość są określone w ST. normach i wytycznych. W przy przypadku, gdy nie zostały one tam określone. Inspektor nadzoru ustali jaki zakres kontroli jest konieczny, aby zapewnić wykonanie Robót zgodnie z Umową.

Inspektor nadzoru będzie przekazywać Wykonawcy pisemne informacje o jakichkolwiek niedociągnięciach dotyczących urządzeń, sprzętu i zaopatrzenia, pracy personelu lub metod badawczych. Jeżeli niedociągnięcia te będą tak poważne, że mogą wpłynąć ujemnie na wyniki badań. Inspektor nadzoru natychmiast wstrzyma użycie do Robót badanych

materiałów i dopuści je do użycia dopiero wtedy, gdy niedociągnięcia w pracy laboratorium Wykonawcy zostaną usunięte i stwierdzona zostanie odpowiednia jakość tych materiałów.

Wszystkie koszty związane z organizowaniem i prowadzeniem badań materiałów ponosi Wykonawca.

4.2. Pobieranie próbek

Próbki będą pobierane losowo. Zaleca się stosowanie statystycznych metod pobierania próbek, opartych na zasadzie, że wszystkie jednostkowe elementy produkcji mogą być z jednakowym prawdopodobieństwem wytypowane do badań. Inspektor nadzoru będzie miał możliwość udziału w pobieraniu próbek. Na zlecenie Inspektora nadzoru

Wykonawca będzie przeprowadzać dodatkowe badania tych materiałów, które budzą wątpliwości co do jakości, o ile kwestionowane materiały nie zostaną przez Wykonawcę usunięte lub ulepszone z własnej woli. Koszty tych dodatkowych badań pokrywa

Wykonawca. Pojemniki do pobierania próbek będą dostarczone przez Wykonawcę i zatwierdzone przez Inspektora nadzoru. Próbki dostarczone przez Wykonawcę do badań wykonywanych przez Inspektora nadzoru będą odpowiednio opisane i oznakowane, w sposób przez niego zaakceptowany.

4.3. Badania i pomiary

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzone zgodnie z wymaganiami norm. W przypadku, gdy normy nie obejmują jakiegokolwiek badania wymaganego w ST, stosować można wytyczne krajowe, albo inne procedury zaakceptowane przez Inspektora nadzoru. Przed przystąpieniem do pomiarów lub badań Wykonawca powiadomi Inspektora nadzoru o rodzaju, miejscu i terminie pomiaru lub badania. Po wykonaniu pomiaru lub badania Wykonawca przedstawi na piśmie ich wyniki do akceptacji Inspektora nadzoru.

4.4. Raporty z badań

Wykonawca będzie przekazywać Inspektorowi nadzoru kopie raportu z wynikami badań jak najszybciej, nie później jednak niż w terminie określonym w programie zapewnienia

jakości. Wyniki badań kopie/ będą przekazywane Inspektorowi nadzoru na formularzach według dostarczonego przez niego wzoru lub innych, przez niego zaaprobowanych.

4.5. Badania prowadzone przez Inspektora nadzoru

Dla celów kontroli jakości i zatwierdzenia Inspektor nadzoru uprawniony jest do dokonywania kontroli, pobierania próbek i badania materiałów u źródła ich wytwarzania i zapewniona mu będzie wszelka potrzebna do tego pomoc ze strony Wykonawcy i producenta materiałów.

Inspektor nadzoru, będzie oceniać jakość materiałów i Robót z wymaganiami ST na podstawie certyfikatów dostarczonych przez Wykonawcę.

W przypadku wątpliwości dotyczących jakości materiałów i Robót. Wykonawca przeprowadzi nieodpłatnie i na polecenie Inspektora nadzoru niezbędne badania materiałów lub Robót.

4.6. Certyfikaty i deklaracje

Inspektor nadzoru może dopuścić do użycia tylko te materiały, które posiadają:

1. certyfikat na znak bezpieczeństwa, wykazujący że zapewniono zgodność z kryteriami technicznymi, określonymi na podstawie Polskich Norm. aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i dokumentów technicznych.

2. deklarację zgodności lub certyfikat zgodności z:

- Polską Normą lub

- aprobatą techniczną, w przypadku wyrobów, dla których nie ustanowiono Polskiej Normy, lub które, jeżeli nie są objęte certyfikacją określoną w pkt. I. spełniają wymogi Specyfikacji Technicznej.

W przypadku materiałów, dla których ww. dokumenty są wymagane przez ST. każda partia dostarczona do Robót, będzie posiadać te dokumenty, określające w sposób jednoznaczny jej cechy Produkty przemysłowe muszą posiadać ww. dokumenty wydane przez producenta i dołączone do partii materiału, a w razie potrzeby poparte wynikami badań, wykonanych przez niego. Kopie wyników tych badań będą dostarczone przez Wykonawcę Inspektorowi nadzoru. Jakikolwiek materiały, które nie spełniają tych wymagań będą odrzucone.

4.7. Dokumenty Budowy

4.7.1. Dziennik Budowy

Dziennik Budowy jest obowiązującym instrumentem prawnym, pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą i powinien być prowadzony od dnia rozpoczęcia Robót do dnia zakończenia Robót. Wykonawca - w osobie kierownika budowy jest odpowiedzialny za prowadzenie Dziennika Budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wpisy do Dziennika Budowy będą dokonywane regularnie i powinny rejestrować postęp Robót, ochronę osób i własności, a także kwestie techniczne i aspekty związane z zarządzaniem Budową.

Każdy wpis do Dziennika Budowy powinien być podpisany i opatrzony datą z nazwiskiem i opisem pracy wykonanej przez osobę dokonującą wpisu. Wszystkie wpisy muszą być czytelne i zarejestrowane w chronologicznej kolejności.

Załączone do Dziennika Budowy protokoły i inne dokumenty będą oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy i Inspektora nadzoru.

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

Do Dziennika Budowy należy wpisywać w szczególności:

- datę sporządzenia planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zgodnie z Art. 21 a. 1 Prawa Budowlanego.
- datę przekazania Budowy Wykonawcy.
- datę zatwierdzenia przez Inspektora nadzoru Programu Zapewnienia Jakości i Programu Budowy.
- daty rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych odcinków Robót,
- postęp Robót, problemy i przeszkody-wynikłe w trakcie wykonywania Robót. daty. przyczyny i czas trwania opóźnień.
- uwagi i polecenia Inspektora nadzoru.
- datę. czas trwania oraz powody zarządzenia przez Inspektora nadzoru wstrzymania Robót,
- daty zakończenia i odbioru robót ulegających zakryciu oraz częściowych i ostatecznych odbiorów Robót.
- uwagi, polecenia i zalecenia Inspektora nadzoru.
- stan pogody oraz temperaturę powietrza występujące w okresie wykonywania robót podlegających ograniczeniom lub wymaganiom szczególnym związku z warunkami klimatycznymi.
- dane dotyczące czynności geodezyjnych (pomiarowych) dokonywanych przed i w trakcie wykonywania Robót. , - dane dotyczące wykonania zabezpieczenia Robót.
- dane dotyczące jakości materiałów, pobierania próbek i przeprowadzania badań wraz z podaniem, kto je przeprowadzał,
- wyniki prób poszczególnych elementów budowli z podaniem, kto je przeprowadzał,
- inne istotne informacje związane z przebiegiem Robót.

Zapytania, uwagi lub propozycje Wykonawcy wpisane do Dziennika Budowy zostaną przedłożone Inspektorowi nadzoru do ustosunkowania się. Wszystkie decyzje Inspektora nadzoru wprowadzone do Dziennika Budowy, Wykonawca podpisuje z zaznaczeniem ich przyjęcia lub zajęciem stanowiska.

Wpis Projektanta obliguje Inspektora nadzoru do ustosunkowania się. Projektant nie jest jednak stroną Kontraktu i nie ma uprawnień do wydawania poleceń Wykonawcy Robót.

4.7.2. Rejestr obmiarów

Rejestr obmiarów należy stosować w przypadku, gdy podczas* prowadzenia robót wystąpią roboty dodatkowe, konieczne, których nie można było przewidzieć przed podpisaniem umowy. Zamawiający, a tym samym Inspektor nadzoru po stwierdzeniu takiego przypadku na wniosek Wykonawcy, musi wyrazić zgodę na zaprowadzenie takiego rejestru.

4.7.3. Sposób przechowywania rejestrów

Dokumenty Wykonawcy takie jak certyfikaty zapewnienia jakości, deklaracje jakości materiałów, zatwierdzone receptury laboratoryjne oraz wyniki badań, powinny być przechowywane w sposób zgodny z opisem zawartym w Programie Zapewnienia Jakości. Dokumenty te będą potrzebne przy procedurze przekazania. Dokumenty przez cały czas powinny być udostępnione Inspektorowi nadzoru.

4.7.4. Inne Dokumenty Budowy

Wymienione poniżej dokumenty powinny być także uznane za dokumenty Budowy:

- a/ dokumenty zatwierdzenia wykonania Robót.
- b/ procedury, które należy zastosować przy przekazywaniu Budowy. Wykonawcy,
- c Uzgodnienia Administracyjne zawarte z Osobami Trzecimi wraz z innymi uzgodnieniami prawnymi.
- d Protokół/y Odbioru Robót.
- e/ protokół ze spotkania na terenie Budowy oraz polecenia Inspektora Nadzoru,

f/ korespondencja Budowy.

4.7.5. Przechowywanie Dokumentów Budowy

Dokumenty Budowy winny być przechowywane na terenie Budowy w bezpiecznym miejscu. Każdy zagubiony dokument będzie niezwłocznie zastąpiony zgodnie z właściwymi wymogami prawnymi. Wszystkie dokumenty Budowy, będą udostępnione do kontroli Inspektorowi nadzoru lub Zamawiającemu, każdorazowo na ich życzenie.

5. Odbiór robót

W zależności od ustaleń odpowiednich ST, Roboty podlegają następującym etapom odbioru:

- b) odbiorowi końcowemu
- c) odbiorowi pogwarancyjnemu.

5.2. Odbiór końcowy Robót

Odbiór końcowy polega na finalnej ocenie materiałów i rzeczywistego wykonania Robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości.

Całkowite zakończenie Robót oraz ich gotowość do przekazania będzie stwierdzona przez Wykonawcę wpisem do Dziennika Budowy z bezzwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym takcie Inspektora nadzoru.

Odbiór Końcowy Robót nastąpi w terminie ustalonym w Dokumentach umowy, licząc od dnia potwierdzenia przez Inspektora nadzoru zakończenia Robót i przyjęcia dokumentów, o których mowa w pkt. 5.2.1.

Inspektor nadzoru wraz z Komisją wyznaczona przez Zamawiającego wydadzą protokół odbioru końcowego i przekazania robót.

Wzór Protokołu zostanie opracowany przez Inspektora nadzoru.

Komisja odbierająca Roboty dokona ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, ocenie wizualnej oraz zgodności wykonania Robót z Dokumentacją Projektową i ST.

W toku odbioru Końcowego Robót komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robót zakończonych, zwłaszcza w zakresie wykonania Robót dodatkowych i Robót poprawkowych.

W przypadkach niewykonania wyznaczonych Robót poprawkowych lub Robót uzupełniających w warstwie ścieralnej lub Robotach wykończeniowych, komisja przerwie swoje czynności i ustala nowy termin odbioru końcowego.

W przypadku stwierdzenia przez komisję, że jakość wykonywanych Robót w poszczególnych asortymentach nieznacznie odbiega od wymaganej Dokumentacją Projektową i ST z uwzględnieniem tolerancji i nie ma większego wpływu na cechy eksploatacyjne obiektu i bezpieczeństwo ruchu, komisja dokona potrąceń, oceniając pomniejszoną wartość wykonywanych Robót w stosunku do wymagań przyjętych w Dokumentach umowy.

5.2.1. Dokumenty do odbioru końcowego

Podstawowym dokumentem odbioru końcowego Robót jest protokół odbioru końcowego robót sporządzony wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego -Inspektora nadzoru. Co najmniej 14 dni przed terminem odbioru Wykonawca powinien dostarczyć Inspektorowi Nadzoru następujące dokumenty:

SPECYFIKACJA TECHNICZNA

1. Dokumentacje Projektowa podstawowa z naniesionymi zmianami oraz dodatkowa, jeśli została sporządzona w trakcie realizacji Kontraktuj Zmiany w dokumentacji technicznej muszą się odbyć za zgoda i przy udziale Projektanta).
  2. Specyfikacje Techniczne (podstawowe z Umowy i ew. uzupełniające lub zamienne).
  3. Recepty i zatwierdzone wymagania technologiczne.
  4. Dokumenty zainstalowanego wyposażenia.
  5. Dzienniki Budowy i Rejestry Obmiarów (oryginały).
  6. Wyniki badań i oznaczeń laboratoryjnych, zgodnie z ST.
  8. Certyfikaty zgodności wbudowanych materiałów zgodnie z ST.
  9. Podsumowanie wszystkich wyników badań i pomiarów załączonych do dokumentów odbioru, wykonanych zgodnie z ST.
- K). Powykonawcza dokumentacja rysunkowa (Dokumentacja Projektowa) na wykonanie innych robót (np. na przełożenie linii telefonicznej, energetycznej, oświetlenia itp.) oraz protokoły odbioru i przekazania tych robót właścicielom urządzeń. W przypadku zmian w dokumentacji technicznej w dokumentacji powykonawczej musi być zgoda Projektanta na wprowadzenie tych zmian.
11. Geodezyjną inwentaryzację powykonawczą Robót i sieci uzbrojenia terenu.

5.3. Odbiór pogwarancyjny

Odbiór pogwarancyjny robót nastąpi po wygaśnięciu okresu gwarancyjnego i wykonaniu robót związanych z usunięciem wad /błędów/uszkodzeń zaistniałych w okresie gwarancyjnym. Wszelkie wady /błędy/uszkodzenia zostaną stwierdzone i wykazane przez wspólna Komisje składającą się z przedstawicieli Użytkownika. Wykonawcy i Zamawiającego wraz z Inspektorem nadzoru. Wykonawca zostanie powiadomiony o sporządzonym wykazie wad /błędów/uszkodzeń.

Odbiór pogwarancyjny będzie dokonany na podstawie oceny wizualnej obiektu z uwzględnieniem zasad opisanych w punkcie "Odbiór końcowy Robót".

W przypadku, gdy wg komisji Roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru pogwarancyjnego, komisja w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy ponowny termin odbioru pogwarancyjnego Robót.

Wszystkie zarządzone przez komisje Roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Instytucje Zamawiającego.

Termin wykonania Robót poprawkowych i Robót uzupełniających wyznaczy komisja.

6. Sprzęt

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie powoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót. Sprzęt używany do robót winien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien odpowiadać pod względem typów i ilości wskazaniom zawartym w dokumentacji przetargowej i projekcie organizacji ruchu.

Powinien on zostać zaakceptowany przez inspektora nadzoru.

Liczba i wydajność sprzętu będzie gwarantować przeprowadzenie robót, zgodnie z zasadami określonymi w dokumentach przetargowych i dokumentacji technicznej oraz harmonogramie robót dostarczonym Zamawiającemu przez Wykonawcę.

Sprzęt będący własnością wykonawcy lub wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i w gotowości do pracy. Musi być zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania.

Wykonawca dostarczy inspektorowi kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania, tam gdzie jest to wymagane przepisami.

Jeżeli specyfikacja techniczna przewiduje możliwość wariantowego użycia sprzętu przy wykonywanych robotach. Wykonawca powiadomi Inspektora nadzoru o swoim wyborze i uzyska jego akceptację.

II. ZAPLECZE WYKONAWCY:

Zaplecze wykonawcy składa się z niezbędnych instalacji, urządzeń, biur, placów składowych potrzebnych do realizacji wymienionych robót.

Zaplecze budowy zorganizować zgodnie z warunkami BHP na podstawie zatwierdzonego przez PIP planu organizacji i bezpieczeństwa.

W kosztach budowy należy przewidzieć według potrzeb:

- doprowadzenie prądu
- doprowadzenie wody
- ogrodzenie
- oznakowanie :

Koszty z właściwym zorganizowaniem (wraz z kosztami za wynajem), zagospodarowaniem zaplecza ponosi Wykonawca.

III. ROBOTY PRZYGOTOWAWCZE

Wytyczenie trasy i punktów wysokościowych

1. ODTWORZENIE TRASY I PUNKTÓW WYSOKOŚCIOWYCH

W zakres robót pomiarowych, związanych z odtworzeniem trasy i punktów wysokościowych wchodzi:

- a) sprawdzenie wyznaczenia sytuacyjnego i wysokościowego punktów głównych osi trasy punktów wysokościowych.
- b) uzupełnienie osi trasy dodatkowymi punktami (wyznaczenie osi),
- c) wyznaczenie dodatkowych punktów wysokościowych (reperów roboczych),
- d) wyznaczenie przekrojów poprzecznych,
- e) zastabilizowanie punktów w sposób trwały, ochrona ich przed zniszczeniem oraz oznakowanie w sposób ułatwiający odszukanie i ewentualne odtworzenie,

2. MATERIAŁY

Rodzaje materiałów

Do utrwalenia punktów głównych trasy należy stosować pale drewniane z gwoździem lub prętem stalowym, słupki betonowe albo rury metalowe o długości około 0,50 metra.

Pale drewniane umieszczone poza granicą robót ziemnych, w sąsiedztwie punktów załamania trasy, powinny mieć średnice od 0.15 do 0.20 m i długość od 1.5 do 1,7 m.

Do stabilizacji pozostałych punktów należy stosować paliki drewniane średnicy od 0,05 do 0.08 m i długości około 0,30 m. a dla punktów utrwalanych w nawierzchni bolce stalowe średnicy 5 mm i długości od 0.04 do 0.05 m. "Świadki" powinny mieć długość około 0.50m i przekrój prostokątny.

3. SPRZĘT

Do odtworzenia sytuacyjnego trasy i punktów wysokościowych należy stosować następujący sprzęt:

- teodolity lub tachimetry
- niwelatory
- dalmierze
- tyczki
- łąty
- taśmy stalowe, szpilki

Sprzęt stosowany do odtworzenia trasy i jej punktów wysokościowych powinien gwarantować uzyskanie wymaganej dokładności pomiaru.

4. WYKONANIE ROBÓT ;

4.1. Zasady wykonywania prac pomiarowych

Prace pomiarowe powinny być wykonane zgodnie z obowiązującymi Instrukcjami GUGiK (od 1 do 7). Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien przejąć od Zamawiającego dane zawierające lokalizacje i współrzędne punktów głównych trasy oraz reperów. W oparciu o materiały dostarczone przez Zamawiającego. Wykonawca powinien przeprowadzić obliczenia i pomiary geodezyjne niezbędne do szczegółowego wytyczenia robót. Prace pomiarowe powinny być wykonane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia. . Wykonawca powinien natychmiast poinformować Inspektora o wszelkich błędach wykrytych w wytyczeniu punktów głównych trasy i (lub) reperów roboczych. Błędy te powinny być w kalkulowane w cenę ofertową Wykonawcy.

Wykonawca powinien sprawdzić czy rzednę terenu określone w dokumentacji projektowej są zgodne z rzeczywistymi rzednymi terenu. Jeżeli Wykonawca stwierdzi, że rzeczywiste rzednę terenu istotnie różnią się od rzednych określonych w dokumentacji projektowej, to powinien powiadomić o tym Inspektora nadzoru. Ukształtowanie terenu w takim rejonie nie powinno być zmieniane przed podjęciem odpowiedniej decyzji przez Inspektora nadzoru.

Wszystkie roboty, które bazują na pomiarach Wykonawcy, nie mogą być rozpoczęte przed zaakceptowaniem wyników pomiarów przez Inspektora nadzoru.

Punkty wierzchołkowe, punkty główne trasy i punkty pośrednie osi trasy muszą być zaopatrzone w oznaczenia określające w sposób wyraźny i jednoznaczny charakterystykę i położenie tych punktów.

Wykonawca jest odpowiedzialny za ochronę wszystkich punktów pomiarowych i ich oznaczeń w czasie trwania robót. Jeżeli znaki pomiarowe przekazane przez Zamawiającego zostaną zniszczone przez Wykonawcę świadomie lub wskutek zaniedbania, a ich odtworzenie jest konieczne do dalszego prowadzenia robót, to zostaną one odtworzone na koszt Wykonawcy.

Wszystkie prace pomiarowe konieczne dla prawidłowej realizacji robót należą do obowiązków Wykonawcy.

5. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

5.1. Kontrola jakości prac pomiarowych

Kontrolę jakości prac pomiarowych związanych z odtworzeniem trasy i punktów wysokościowych należy prowadzić według ogólnych zasad określonych w instrukcjach i wytycznych GUG i K (1.2.3.4.5.6.7).

IV. NAWIERZCHNIA I PODBUDOWA DROGI

Stan istniejący:

Droga gminna stanowi dojazd do użytków rolnych.

Niezorganizowana istniejąca nawierzchnia gruntowa, , wymaga całkowitej przebudowy. Szerokość w liniach rozgraniczających wynosi do 12m.

1. Wstęp

1.1. Niniejsze ustalenia dotyczą wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem podbudowy i nawierzchni drogi. W zakres tych robót wchodzi:

- roboty przygotowawcze,
- wykonanie podbudowy z niesortu gr 3 cm .
- wykonanie warstwy ścieralnej gr. 4 cm ,
- kontrola jakości.

2. Materiały.

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Wykonawca zobowiązany jest:

dostarczyć materiały zgodnie z wymaganiami Dokumentacji Projektowej i ST.

powiadomić Inspektora nadzoru o proponowanych źródłach pozyskania materiałów przed rozpoczęciem dostawy i uzyskać jego akceptację.

2.2. Podbudowa.

- Kruszywo łamane stabilizowane mechanicznie wg PN-S-06102

2.3. Nawierzchnia.

- Warstwa ścieralna – mieszanka mineralno asfaltowa grysowo-żwirowa o uziarnieniu ciągłym 0/12.8 na bazie asfaltu D-50 wg PN-S-96025:99

2.4. Odbiór materiałów na budowie.

- Materiały należy dostarczyć na budowę wraz ze świadectwem jakości, kartami gwarancyjnymi i protokółami odbioru technicznego, atestami, aprobatami technicznymi, deklaracjami zgodności.
- Dostarczone materiały na miejsce budowy należy sprawdzić pod względem kompletności i zgodności z danymi producenta.
- Należy przeprowadzić oględziny dostarczonych materiałów. W razie stwierdzenia wad lub powstania wątpliwości ich jakości, przed wbudowaniem należy poddać badaniom określonym przez inspektora nadzoru robót.

2.5. Jakość materiałów

Jakość wszystkich składników nawierzchni i podbudowy drogi powinna spełniać wymagania stosownych aktów prawnych oraz być odpowiednio poświadczona.

2.6. Mieszanka mineralno-asfaltowa wytworzona na gorąco - wymagania

2.6.1. Wytyczne dotyczące stosowania materiałów

Do mieszanek mineralno-bitumicznych w betonach asfaltowych należy stosować następujące materiały:

- kruszywo łamane granulowane
  - a) grysy - klasy I, gatunku 1. wg normy BN-84/6774-02,
  - b) piasek łamany i kruszywo drobne granulowane ze skał magmowych; wg normy BN-84/6774-02/
- mączka mineralna - wypełniacz podstawowy (wapienny) wg normy PN-6 I/S-9650,
- lepiszcze bitumiczne - asfalt drogowy D 35/50 wg normy PN-65/.C-96170.

2.6.2. Badania kontrolne

Wykonawca jest zobowiązany do prowadzenia ilościowego i jakościowego odbioru dostaw oraz wykonywania laboratoryjnych badań kontrolnych. W umowie z dostawcą (producentem) należy jednoznacznie określić sposób postępowania w przypadku dostawy materiału niezgodnego z wymaganiami niniejszej ST.

Pochodzenia kruszywa i jego jakość powinny być wcześniej zaaprobowane przez Inżyniera. Wykonawca powinien zaproponować źródło dostaw kruszyw oraz przedstawić wyniki badań ich jakości. Poszczególne grupy, podgrupy i asortymenty kruszyw powinny pochodzić z jednego źródła.

2.6.3. Transport i składowanie materiałów

Transport i składowanie kruszywa powinny odbywać się w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem i zmieszaniem z innymi asortymentami kruszywa lub jego frakcjami.

Kruszywo należy składować oddzielnie według przewidzianych w receptacji asortymentów i trakcji. Frakcje drobne, poniżej 4 mm. powinny być chronione przed opadami plandekami.

Do mieszanek mineralno-bitumicznych należy stosować wypełniacz podstawowy wapienny.

Wykonawca jest zobowiązany do prowadzenia ilościowego i jakościowego odbioru dostaw oraz wykonania laboratoryjnych badań kontrolnych z częstotliwością ustalona w PZJ.

Transport i przechowywanie wypełniacza muszą się odbywać w sposób chroniący go przed zawilgoceniem, zbryleniem i zanieczyszczeniem. Zaleca się transport wypełniacza luzem w odpowiednich cysternach przystosowanych do przewozu materiałów sypkich oraz jego przechowywanie w silosach stalowych.

2.6.4. Wytyczne kierunkowe projektowania mieszanek mineralno-bitumicznych

Dla mieszanki mineralnej o określonym składzie i uziarnieniu właściwym dla warstwy wiążącej lub ścieralnej należy określić optymalną ilość lepiszcza według dwustopniowej procedury:

- ustalenie optymalnej zawartości asfaltu w masie metodą Marshalla.
- ostateczne ustalenie optymalnej zawartości asfaltu przez weryfikację wyników uzyskanych metodą Marshalla na podstawie badań metodą pętzenia.

Obliczenie projektowanej zawartości asfaltu metodą Marshalla przeprowadza się w sposób następujący:

- wstępne obliczenie ilości asfaltu w masie, w % wagowym korzystając z jednej z metod:
  - a) wg zasady wypełnienia wolnej przestrzeni w mieszance mineralnej
  - b) na podstawie powierzchni właściwej kruszywa i założonego współczynnika zawartości lepiszcza,
- wykonanie pięciu serii próbek po 3 sztuki w każdej, stosując przy zagęszczaniu 20

- uderzeń ubijaka, przy czym zawartość asfaltu w poszczególnych seriach powinna być zróżnicowana o 0,5%,
- oznaczenie gęstości pozornej oraz oznaczenie stabilności i odkształcenia wykonanych próbek masy.
- obliczenie projektowanej-zawartości asfaltu w masie w procentach wagowych jako średniej arytmetycznej ilości asfaltu przy maksymalnej stabilności i ilości asfaltu przy maksymalnej gęstości pozornej -próbek masy, ,
- oznaczenie zawartości wolnych przestrzeni wypełnionych asfaltem w zagęszczonej masie,
- sprawdzenie prawidłowości zaprojektowanej ilości asfaltu przez oznaczenie stabilności i odkształcenia oraz oznaczenie zawartości wolnych przestrzeni wypełnionych asfaltem, w zagęszczonej masie z optymalną zawartością asfaltu.

Przygotowanie próbek oraz oznaczenie stabilności i odkształcenia masy mineralno-asfaltowej wykonać zgodnie z BN-70/8931-09 zaś oznaczanie gęstości pozornej zgodnie z PN-67/S-0400 Badanie odkształcenia i modułu sztywności metodą pełzania oraz ustalenie na ich podstawie optymalnej zawartości asfaltu przeprowadza się w sposób następujący:

- sporządzenie 3 serii próbek o średnicy i wysokości 101 mm z betonu asfaltowego przy czym zawartość asfaltu w poszczególnych seriach próbek powinna być równa: w serii I: ilości optymalnej oznaczonej metodą Marshalla zmniejszonej o bezwzględną wartość 0.3%, w serii II: ilości optymalnej wg metody Marshalla. w serii III: ilości optymalnej wg metody Marshalla zwiększonej o bezwzględną wartość 0,3%,
- oznaczenie odkształcenia metoda pełzania i obliczenie modułu sztywności betonu asfaltowego z różną ilością asfaltu.
- sporządzenie wykresu zależności modułu sztywności od zawartości lepiszcza w betonie asfaltowym.
- ostateczne ustalenie optymalnej ilości lepiszcza na podstawie wykresu przy czym ocenę wartości modułu sztywności mieszanki o optymalnej zawartości lepiszcza w stosunku do wartości wymaganej należy dokonać wg następujących kryteriów: - bez względu na wartość modułu sztywności, ilość optymalna lepiszcza nie może być mniejsza od obliczonej metodą Marshalla.
- ilość optymalna lepiszcza można zwiększyć w porównaniu do ilości obliczonej metodą Marshalla o taką wartość, która nie powoduje zmniejszenia modułu sztywności mieszanki o składzie optymalnym wg badania metoda Marshalla więcej niż o 15% pod warunkiem, że wolna przestrzeń i wypełnienie jej lepiszczem będą mieściły się w granicach zalecanych.
- moduł sztywności betonu asfaltowego z ustaloną ilością optymalną lepiszcza i z ilością uwzględniającą dopuszczalne odchylenia od ilości optymalnej nie może być mniejszy od wartości wymaganych.

W przypadku niespełnienia tego warunku należy ponownie zaprojektować skład mieszanki mineralnej lub dokonać zmiany niektórych składników mieszanki mineralno-asfaltowej, zaś całą procedurę ustalenia optymalnej ilości lepiszcza powtórzyć.

2.6.5. Wytwarzanie mieszanki mineralno-bitumicznej

Wytwórnia powinna być zlokalizowana nie dalej niż 70 km od miejsca wbudowania masy. co pozwala na transport wytworzonej mieszanki w ciągu maksimum 2 godziny. Nie może ona zakłócać warunków ochrony środowiska tj. powodować zapylenia terenu, zanieczyszczać wód i wywoływać hałasu powyżej 50 decybeli. Wykonawca musi

posiadać świadectwo dopuszczenia wytwórni do ruchu przez inspekcje sanitarną i władze ochrony środowiska. Teren wytwórni musi być ogrodzony i zabezpieczony pod względem bhp i p.poż. Produkcja może odbywać się jedynie na podstawie receptury laboratoryjnej opracowane

3. Wykonanie robót:

Do wykonywania koryta oraz profilowania i zagęszczenia podłoża można przystąpić po odebraniu robót ziemnych, elementów odwodnienia i instalacji urządzeń podziemnych w korpusie drogowym.

Wykonanie koryta oraz profilowanie i zagęszczenie podłoża powinno nastąpić bezpośrednio przed rozpoczęciem układania warstw nawierzchni.

W wykonanym korycie oraz po wyprofilowanym i zagęszczonym podłożu nie powinien odbywać się ruch budowlany, nie związany z wykonaniem warstwy konstrukcji nawierzchni.

3.1. Przygotowanie podbudowy

Po wykonaniu mechanicznego wyprofilowaniu podłoża, wykonać należy:

- warstwę górną o grubości po zagęszczeniu 3 cm,

Przygotowanie mieszanki kruszywa polega na wytworzeniu w mieszarce stacjonarnej jednorodnej mieszanki kruszywa o uziarnieniu zgodnym z projektowaną krzywą uziarnienia i nadaniu jej wilgotności optymalnej. Kruszywo można zwilżyć w czasie wytwarzania go w kruszarce lub podczas mieszania. Transport i rozścielanie kruszywa - należy wymieszane i zwilżone kruszywo dostarczać na budowę w warunkach zabezpieczających je przed wysychaniem i segregacją.

Profilowanie - przed zagęszczeniem rozścielane kruszywo sprofilować do spadków poprzecznych i pochyleń podłużnych wymaganych w projekcie. W czasie profilowania należy wyrównać lokalne zagubienia za pomocą ciężkiego szablonu skrzynkowego lub spycharki. Grubość pojedynczo układanej warstwy nie może przekraczać 21 cm po zagęszczeniu. Podbudowę należy zagęszczać walcami ogumionymi oraz gładkimi, stalowymi wibracyjnymi lub statycznymi. W miejscach trudnodostępnych powinny być stosowane zagęszczarki płytowe, ubijaki mechaniczne lub małe walce wibracyjne.

Zagęszczenie podbudowy należy wykonywać warstwami o grubości odpowiadającej środkom zagęszczanego kruszywa:

- a) kruszywo o przewadze ziarn grubych, tj. takie, którego uziarnienie leży w dolnej części obszaru dobrego uziarnienia zaleca się zagęszczać najpierw walcami ogumionymi, a następnie wibracyjnymi gładkimi.
- b) kruszywo o przewadze ziarna drobnego (poniżej 20 mm), tj. takie, którego uziarnienie leży w górnej części wykresu obszaru dobrego uziarnienia zaleca się zagęszczać najpierw walcami ogumionymi, a następnie statycznymi gładkimi. Watowanie rozłożonego kruszywa powinno postępować od dolnej do górnej krawędzi podbudowy.

3.2. Wykonanie nawierzchni.

Po wykonaniu podbudowy należy dokonać oczyszczenia istniejącej nawierzchni oraz wykonać uzupełnienie lokalnych zaniżeń ubytków mieszanką mineralno - asfaltową. Mieszanką mineralno - asfaltową należy również wykonać profilowanie łuków.

Układanie mieszanki na warstwy nawierzchni musi odbywać się w sprzyjających warunkach atmosferycznych tj. przy suchej i ciepłej pogodzie. Zabrania się układania mieszanki w czasie ciągłych opadów deszczu. Przed przystąpieniem do układania powinna być wyznaczona niweleta. W przypadku układania warstwy wiążącej niweletę wyznacza się przy użyciu stalowej linki, po której przesuwa się czujnik urządzenia sterującego układarką. W przypadku warstwy ścieralnej niweletę określa powierzchnia warstwy wiążącej, na którą układa się warstwę ścieralną o równej grubości. Płytę wibracyjną należy podgrzać przed rozpoczęciem pracy. Układanie mieszanki musi odbywać się w sposób ciągły. W przypadku rozkładania mieszanki całą szerokością występują złącza poprzeczne wynikające z dziennej działki, które należy wykonać przez równe obcięcie następnie posmarowanie lepiszczem i zabezpieczenie listwą przed uszkodzeniem.

4.1. Usytuowanie krawędzi koryta

Krawędzie koryta w planie nie mogą być przesunięte w stosunku do projektowanych względem osi drogi o więcej niż 5 cm.

4.2 Wymagania jakościowe wykonania podbudowy dróg

Różnice pomiędzy rzędnymi wykonanej podbudowy i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać -1 cm i -2 cm. Nierówności podłużne podbudowy z kruszywa stabilizowanego mechanicznie, mierzone zgodnie z normą BN-68/893 1-04 planografem lub czterometrową łata. nie powinny przekraczać 15 mm. Stosuje się spadki poprzeczne podbudowy takie jak dla warstwy ścieralnej - 2,0 %. Różnice wartości wykonanych spadków poprzecznych mierzonych, łata 4-metrową z poziomica, w stosunku do projektowanych nie powinny przekraczać wartości bezwzględnej spadku więcej niż 0,5 %. Odchylenia szerokości, mierzone od osi drogi nie powinny przekraczać +5 cm w stosunku do projektu. Dopuszczalne odchyłki grubości podbudowy po zagęszczeniu od projektowanej grubości podbudowy nie powinny przekraczać + 10 %, -15 %.

Wykonanie badań płytą VSS całości podbudowy celem potwierdzenia osiągnięcia wyniku badań parametrów dla ruchu średniego.

4.3. Sprawdzenie wykonania nawierzchni z mieszanki mineralno asfaltowych

Kontrola polega na sprawdzeniu zgodności:

- a) spadków poprzecznych, pochyłeń podłużnych oraz równości - w sposób ciągły nie rzadziej niż 50 m,
- b) zagęszczenia podbudowy - co najmniej w 2 przekrojach

4.4. Nierówności podłużne

Nierówności podłużne nawierzchni mierzone łata lub planografem zgodnie z normą BN-68/8931-04 [8] nie powinny przekraczać 0.8 cm .

4.5. Spadki poprzeczne

Spadki poprzeczne nawierzchni powinny być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5\%$

4.6. Niweleta nawierzchni

Różnice pomiędzy rzędnymi wykonanej nawierzchni i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać ± 1 cm .

4.7. Szerokość nawierzchni

Szerokość nawierzchni nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż ± 5 cm.

4.8, Kontrola zagęszczenia podbudowy

Wskaźnik zagęszczenia należy sprawdzać według BN-77/8931-12 przynajmniej, w dwóch punktach wybranych losowo. Z częstotliwością kontroli zagęszczenia należy przeprowadzać badanie wilgotności czasie zagęszczania.

4.9. Częstotliwość pomiarów

Częstotliwość pomiarów dla cech geometrycznych nawierzchni, wymienionych w pkt 4.3 powinna być dostosowana do powierzchni wykonanych robót.

Zaleca się, aby pomiary cech geometrycznych wymienionych w pkt 4.3 były przeprowadzone nie rzadziej niż 2 razy na 100 m² nawierzchni i w punktach charakterystycznych dla niwelety lub przekroju poprzecznego oraz wszędzie tam, gdzie poleci Inspektor nadzoru.

5. ODBIÓR ROBÓT

5.1. Ogólne zasady odbioru robót

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania dały wyniki pozytywne.

6. SPRZĘT

- równiarki drogowe
- rozkładarki mas bitumicznych
- wibratory płytowe z osłoną towarzyszącą:
- walce ogumione i statyczne:
- walce drogowe.

V INNE ROBOTY

POBOCZA

1. ZAKRES ROBÓT OBJĘTYCH ST

Niniejsze ustalenia dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem pobocza, w związku z prowadzonymi robotami przy budowie drogi.

2. MATERIAŁY

- nie występują

3. WYKONANIE ROBÓT

- Należy wykonać pobocza zgodnie z projektem.

Uwaga:

Wszelkie roboty ujęte w specyfikacji należy wykonać w oparciu o aktualnie obowiązujące normy i przepisy. ,